

Правописни правила за писане на отрицателна частица НЕ

Публикувано от **irka86** на **17.03.2011**

Правописни правила за писане на отрицателна частица НЕ

Правопис на частици

I. Отрицателна частица НЕ.

1. Отрицателната частица "не" се пише винаги отделно от глагола: не може, не знае, не идва. Когато глаголът назовава действие, което е непълноценно, отрицателната частица се пише слято: недочува, недовижда, недообмисля.
2. Отрицателната частица "не" се пише отделно от деепричастията: не можейки, не чувствайки, не знаейки.
3. В съчетание с наречие (неизменяема по род и число дума) "не" се пише слято: невинаги, недотам, незнайно, невинаметлно, неведнъж.

Ако ударението пада върху отрицателната частица, тя се пише отделно от наречието: не малко, а много; не веднъж, а много пъти; не отскоро, а отдавна.

4. В съчетание с прилагателни и причастия, т.е. с думи, които се променят по род, "не" се пише слято: неговорчив, немусикален, неуточнен, невзискателен, невалиден.

Ако логическото ударение пада върху отрицателната частица, тя се пише отделно:

Не здравословен, а съживителен е този еликсир.

Магазинът бил не отворен, а разбит.

Отрицателната частица "не" се пише винаги отделно от миналите несвършени деятелни причастия, защото изпълняват синтактична служба на сказуемото:

Не шиела вече, защото не виждала.

Не говорел често за случилото се.

5. Слято се пише съчетанието от "не" и съществителното, при което се образува нова дума: независимост, неравенство, несъгласие, недоброжелател, неблагодарност, нещастие.

6. В съчетание със съюзи, съюзни думи и частици "не" се пише отделно: не защото, не за да, не дори, да не би, не само.

Правописът на отрицателната частица в съчетание с минало свършено деятелно причастие зависи от синтактичната служба на причастието: ако то изпълнява службата на сказуемо, отрицателната частица се пише отделно; ако изпълнява синтактична служба на определение, се пише слято:

Той яде като невидял. (Пише се слято, защото невидял е определение.)

Той не видял пешеходеца. (Пише се отделно, защото не видял е сказуемо.)

II. Частиците "по" и "най".

С частица "по" и "най" се образуват сравнителна и превъзходна степен. С прилагателните те се пишат полуслято: по-хубав, най-малка, по-добри, най-често. В съчетание със съществителни, глаголи и наречия частиците "по" и "най" се пишат отделно, но с ударение: по юнак, най майстор, най обичам, по харесвам, най на меко